

FOLYÓIRATSZEMLE 1937.

(Rövidítések: *AB*: Archives et Bibliothèques, Paris, II. évf. (1936) 3—4. sz. — *ABI*: Accademie e Biblioteche d'Italia, Roma, 1937. — *ABM*: Archives, Bibliothèques et Musées de Belgique, Bruxelles, XIV. évf. — *B*: La Bibliofilia, Firenze, XXXIX. évf. — *BB*: Bulletin du Bibliophile, Paris, XV. évf. — *BCb*: Bibliothèque de l'École des Chartes, Paris, XCVIII. évf. — *BNy*: Bulletin of the New-York Public Library, XLI. évf. — *IDC*: Institut International de Documentation: Communications, Paris, IV. évf. — *LAR*: The Library Association Record, London, XXXIX. évf. — *LJ*: The Library Journal, New-York, LXII. évf. — *LQu*: The Library Quarterly, Chicago, VII. évf. — *MF*: Maso Finiguerra, Roma-Vatikán, I—II. évf. — *ZBW*: Zentralblatt für Bibliothekswesen, Leipzig, LIV. évf.

A beszámolóban a rövidítést követő szám az idézett cikk kezdő lap-számát jelzi.)

13. A személyzet. Státus és szolgálati beosztás.

E. I. HOBBS: Estimating the quality of the library staff. (*LAR*. 527. — A személyzet kiképzésére szükséges a könyvtárosképzés, de a teoretikus tudás nem elég. A könyvtáros intelligenciájának nem a vizsga a fokmérője, hanem a gyakorlat: mennyire gyorsan érti meg a könyvtáros az olvasó kíván-ságait, és hogy bizonytalan kérdésekre is biztos felvilágosítást tud-e adni. A könyvtárosnak minden irányban tájékozottnak kell lennie. Ismernie és emlékeznie kell az olvasóra. Kötelességtudónak, bátornak, megbízhatónak kell lennie, továbbá gyors elhatározó képességűnek. A könyvtárosi pályán gyors megítélésre, józanságra, kezdeményező, alkotóerőre van szükség és vezetőképesre. E legutóbbi főleg a fiókkönyvtárakban szükséges.)

W. C. SAYERS: Our current problems. (*LAR*. 344. — A jó könyvtári eredmények elérésére legfontosabb a könyvtáros fizetése. A férfiak és nők egyforma fizetést kapjanak.)

S. SMITH: The librarian and his public. (*LAR*. 336.)

R. G. ADAMS: Librarians as enemies of books. (*LQu*. 317.)

C. HARRISON: This staff problem. (*LAR*. 7, 352.)

Pension for the staff. (*BNY*. 612.)

VI-LIEN WONG: A study of Chinese college library personnel. (*LQu*. 401.)

14. Könyvtárosképzés.

I. D. COWLEY: The development of professional training for librarianship in Europe. (*LQu*. 169: Kitűnő áttekintést nyújt a modern könyvtáros-képzésről.)

L. R. WILSON: The American Library School today. (*LQu*. 211: Részletes ismertetés az amerikai könyvtárosképzésről, tanácsról.)

M. HUTCHINS: The Artist-teacher in the field of bibliography. An application of modern educational theories and techniques to the teaching of the first-year Library-School course in reference. (*LQu*. 99.)

- A. KILDAL: American influence on European librarianship. (LQu. 196.)
 C. DEBAIVE: Gand et l'étude des sciences bibliothéconomiques et bibliographiques. (ABM. 111.)
 F. REMY: I a-t-il lieu de modifier le programme de l'examen de candidat-bibliothécaire? (ABM. 48.)
 H. L[EMAITRE]: Enseignement [des bibliothécaires] Italie. (AB. 1936, 281.)
 H. W. KENT: Reminiscences of early days. (LJ. 146: Visszaemlékezés Dewey könyvtáros iskolájára és Deweyra.)
 D. WAPLES: Tomorrow's Library Schools. (LJ. 23.)
 L. E. FAY: Continuing education of the College Library staff. (LJ. 199.)
 Accredited library school histories. (LJ. 24: Huszonhat amerikai iskola története.)
 E. I. REXCE: Library school of the New-York Public Library. (LJ. 11.)
 I. I. WYER: The New-York State Library School (1887—1926). (LJ. 5.)
 CH. C. WILLIAMSON: Columbia University School of Library Service. (LJ. 14.)
 E. M. LLOYD: Examinations. (LAR. 25.)
 B. S. PAGE: Examinations. (LAR. 39.)
 R. M. STRATHDEE: Examinations. (LAR. 115.)
 Reports of Examiners. (LAR. 199.)
 R. A. HILL: Training of librarians in China. (LJ. 107.)
 O. GROJEAN: Le prix des Bibliothèques Publiques. 1936. (ABM. 105. — Belgiumban évente 2000—3000 frankkal jutalmazták a legjobb belgiumi könyvtártani művet. Az 1936. évi jutalmat P. Recht: Les bibliothèques publiques en Belgique. 2. kiad. Bruxelles, 1936, 136 l. nyerte el.)

15. Könyvtárosegyesületek.

- H. BIEHL: Der 33. Deutsche Bibliothekartag in Köln. (ZBW. 345.)
 W. JANICKI: L'Assemblée annuelle de l'Association des Bibliothécaires Suisses à Genève du 9 au 11 Octobre 1937. (IDC. IV. 7.)
 Association des Bibliothécaires Français, Assemblée à Bordeaux les 7 et 8 Juin 1936. (AB. 229.)

16. Könyvtártípusok.

G. O. ARLT—I. F. LUND: The University Library. (LJ. 766. — A nyilvános könyvtárak rohamos fejlődése befolyásolta az egyetemi könyvtárakat, miként a bibliofil könyvgyűjtő-tradíció is. Az egyetemi könyvtárak előszerezéssel vásároltak kuriózumokat, tulajdonképpen múzeumot csináltak a könyvtárból, amely lassanként elvesztette a függetlenségét és ma már korántsem az, aminek lennie kell. Az egyetemi könyvtárnak az egyetemhez, és nem a többi könyvtárhoz kell alkalmazkodnia. Nem lehet csupán a könyvgyűjtés és könyvmegőrzés a célja, hanem az egyetemi hallgatók igényeihez kell alkalmazkodnia, főleg tárgyismeretük szempontjából. Együtt kell működnie az egyetem egyes szakjaival.

S. C. BRADFORD: The Science Library. (ZBW. 122.)

I. DE BISZTRAY: Les Bibliothèques populaires à l'étranger et en Hongrie. (AB. 219: és u. a. bővebben a Nouvelle Revue de Hongrie 1936. évfolyamában.)

17. Az egyes államok könyvtárügye.

W. v. BOTH: Die grossen deutschen Bibliotheken 1932—1935. (ZBW. 34: Részletes beszámoló, statisztikai kimutatásokkal a német könyvtárak három évéről.)

Erlass betreffend den Reichsbeirat für Bibliotheksangelegenheiten. (ZBW. 53.)

- R. F. ASHBY: The German Public Library. (LAR. 379.)
 R. TEICHL: Über die österreichischen Bibliotheken. (ZBW. 511.)
 O. PINTO: Le Biblioteche in Amerika. (ABI. 25.)
 H. LEMAITRE: Bibliothèques: France. (AB. 266.) — Allemagne. (AB. 272.) — Etats-Unis. (AB. 278.)
 I. MEXINE: Bibliothèques: URSS. (AB. 279.)
 H. M. CASHMORE: Libraries in Russia. (LAR. 298.)
 E. SCHIERLITZ: Das chinesische Bibliothekswesen der Gegenwart. (ZBW. 97.)
 I. D. COWLEY: The libraries of Central Europe: III. Switzerland. (LAR. 16.)
 E. APOLLONI: I corsi di preparazione per le Biblioteche popolari. (ABI. 39.)

18. Könyvtártörténet és egyes könyvtárak ismertetése.

P. LEGUAY: Bibliothèques et civilisation. (AB. 249. A könyvtártörténet vezető eszméi O. Thyregod „Die Kulturfunktion der Bibliothek“ [Haag, 1936] című műve alapján.)

C. WENDEL: Neues aus alten Bibliotheken. (ZBW. 585.)

G. DE GREGORI: Biblioteche dell'Antichità. (ABI. 9.)

W. A. OLDFATHER: The earliest recorded library regulation. (LQu. 437. Egy I—II. századi athéni könyvtár szabályzatából.)

D. FAVA: La nuova sede della Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze e la sua sistemazione. (ZBW. 178. A firenzei Nemzeti könyvtár 1935-ben költözött új helyére, az Uffiziból a Santa Croce mellé. 20.436 kötet kézirat, 3779 láda kézirat (1198 m. terjedelmű), 13.864 kötet ritka becsű könyv és nyomtatvány, továbbá 24.123 ládában (25.519 m. terjedelmű) egyéb tudományos művek, újságok, folyóiratok (kb. 2 millió) változtatott helyet.)

I. GIORDANI: The Vatican Library during recent years. (LQu. 1. Beszámol az új rendszerű könyvtár amerikai segítséggel reorganizált katalógizálásáról, továbbá a vatikáni könyvtárosképzésről, amely inkább praktikus, mint teoretikus kiképzést nyújt az egyházi könyvtárak jövő könyvtárosainak.)

R. A. RYE: The New University of London Library. (LAR. 204.)

A. PREDEEK: Panizzi and the British Museum Catalogue. (LAR. 515, 579, 622.)

T. P. SEVENSMA: The League of Nations Library. (LAR. 472, 521.)

H. W. MEIKLE: The National Library of Scotland. (LAR. 12.)

W. LL. DAVIES: The National Library of Wales. (LAR. 374.)

M. TYSON: The new Arts Library building Manchester University. (LAR. 425.)

I. TH. GEROULD: An early American essay on classification by Frederic Vinton. (LQu. 502.)

W. PIEPER: Über die Gründung einer wenig bekannten naturwissenschaftlichen Bibliothek. (Hannover, 1797.) (ZBW. 589.)

B. BRUCH: Die Entwicklung der deutschen Stadtbibliotheken vom Beginn des 19. Jahrhunderts bis zur Gegenwart. (ZBW. 591.)

G. LEYH: Die Entwicklungslinie der Göttinger Bibliothek. (ZBW. 545.)

H. CORSTEN: Die Universitätsbibliothek Köln, Werden und Gestaltung. (ZBW. 413.)

H. UHLENDAHL: Mitteilungen aus der Deutschen Bücherei. (ZBW. 520.)

P. GEHRING: Washington-Gedächtnis Bücherei in Stuttgart. (ZBW. 522.)

H. KRUSE: Bücherei des Auslandsdeutschtums im Deutschen Ausland-Institut Stuttgart. (ZBW. 524.)

H. GOMOLL: Die Werkbücherei der Friedr. Krupp AG. in Essen. (ZBW. 191.)

R. FRAUENFELDER: Die Klosterbibliothek von Allerheiligen zu Schaffhausen. (ZBW. 217.)

- A. BRITSCH: Les bibliothèques à Paris avant 1789. (AB. 185.)
 A. MASSON: La bibliothèque de Bordeaux avant 1789. (AB. 192.)
 R. CAILLET: La Bibliothèque Inguimbertaine [à Carpentras]. (AB. 200.)
 A. JÜRGENS: Finnland. (ZBW. 647. A finn könyvtárviszonyokat ismerteti.)
 G. BATTELLI: La „Biblioteca Lusitana“ di Guido Vitaletti alla Biblioteca Nazionale di Firenze. (B. 290.)
 A. G. GALEAZZI: Di una biblioteca patrizia marchigiana e della sua dispersione. (ABI. 48.)
 A. BROGLIO: L'Accademia dei Concordi di Rovigo. (ABI. 56.)
 K. ESSELBORN: Herman Haupt. (ZBW. 44.)
 K. ESSELBORN: Adolf Schmidt. (ZBW. 334.)
 PH. LOSCH: Ernst Consentius. (ZBW. 610.)
 H. A. JOHNSON: John Cotton Dana. (LQu. 50.)

19. Kiállítások.

Rövidítések: *AK*: Állami Könyvtár, *EK*: Egyetemi Könyvtár, *KK*: Királyi Könyvtár, *NK*: Nemzeti Könyvtár, *NyK*: Nyilvános Közkönyvtár (Public Library), *OK*: Országos Könyvtár, *VK*: Városi Könyvtár.

A kiállítással, mint könyvtárosi feladattal P. SATTLER foglalkozik hosszabb tanulmányában. (Ausstellung als bibliothekarische Aufgabe. ZBW. 498.) Szerinte a kiállítás a könyvtárosi tevékenység körében mind nagyobb és nagyobb jelentőségre emelkedik. A könyvtárban összehalmozott műveltséget a könyvtári kiállítás juttatja el legközvetlenebb módon a közönség szélesebb rétegeihez. Régebben a könyvtár javaiból rendezett kiállítások a következő szempontok szerint tarták az anyagot a szemlélő elé: a könyv mint művészeti vagy technikai termék; kéziratok írásstílus vagy könyvdíszek szerint; nyomtatványok a nyomdahelyek szerint csoportosítva, vagy pedig a kötés szempontjából stb. Ezek a régebbi kiállítások rendszerint egy szakszerűleg képzett publikumnak készültek. — Ma azonban a könyvtári kiállítás szélesebb rétegekre is számít; a témáknak általánosabbakká kell válniuk, tekintettel arra, hogy a látogatás élénkebb és sokkal szélesebb közönségrétegekből tevődik össze. Ezzel a felfogásával nem akarja kizárólagosan azt az álláspontot képviselni, hogy a könyvtár most már egyedül a nagyközönség nevelését és irányítását szolgálja, de az a véleménye, hogy a régi típusú szakkiállítások a könyvtárosi kongresszusok és gyűlések alkalmával bírnak jelentőséggel. A porosz AK 1927 és 1936 között a következő kiállításokat rendezte, a közönségnek évről-évre fokozódó érdeklődése mellett: Beethoven (1927); Berliner Buchdruck (1929); Schöne Handschriften (1931); Ewiges Deutschland (1934); Wehrhaftes Deutschland (1935); Die deutschen Leibesübungen (1936); Das politische Deutschland (1936). — Mint érdekes történeti adalékot közli cikkében, hogy a lipcei VK már 1847-ben rendezett könyvtári kiállítást, igen nagy érdeklődés mellett. A könyvtári kiállítások történetében ez a dátum mindenesetre egyike a legrégebbieknek.

Az 1937. évi könyvtári kiállítások sorában első helyen magát a párizsi könyvtárkiállítást kell említenünk, amelyet a világhiállítás alkalmával rendeztek az új Trocaderóban. Nem a könyvtárak történeti fejlődését, hanem a technikai részét tárta modern felfogásban a néző elé. Külföldi és francia könyvtárakat mutattak be tervekben, majd a könyvtár felszerelését és gépezetét, a belső berendezést, bútorokat, stackot stb., végül a könyvtáros hivatásának módszereit, a könyvtár külső aktivitását, a bibliográfiát, katalógust szemléltették. Ezenfelül a könyv művészetét, technikáját, fejlődését stb. Részletes beszámoló ad a kiállításról: I. ODDON: The Library Exhibit of the Paris International Exhibition (LAR. 627.) és I. BABELON: Les Bibliothèques à l'exposition de 1937. (AB. 215.)

Különbéle jubilaris ünnepségekből a világ nagy könyvtárai is ki-vették a részüket. Nagy egyéniségek, intézmények stb. jubileuma alkal-mából tartott ünnepségekre a könyvtárak emlékkiállításokkal kapcsolódtak be: A párizsi NK a Discours de la Méthode megjelenésének 300 éves évfordulójára Descartes-kiállítást rendez, a Cid-nek 300 éves jubileumára pedig Corneille s korának színháza szerepel. Kiállításban ünnepli továbbá Rotterdami Erasmus halálának 400 éves és Boileau születésének 300 éves évfordulóját. A newyorki NyK Puskin, Swinburne, Thomas Paine, James Mac-pherson emlékkiállításokat rendezett. A bordeauxi könyvtár főnnállásának 200 éves évfordulójának emlékére kéziratokat, ősnymtatványokat, szép könyveket állított ki. A göttingai EK a jubileáló egyetem történetét mutatta be. A lipcei VK a Szépművészeti Múzeum 100 éves főnnállásának évfordulójára „Régi művészeti és ritkasággyűjtemények Lipcsében” című kiállítást rendezett. Az oxfordi Bodleiana a koronázási ünnepségekkel kapcsolato-san kiállította a könyvtár legértékesebb szerzeményeit, az utolsó száz évben: kéziratokat, könyveket, térképeket, metszeteket. Ugyancsak a londoni koronázási ünnepségek alkalmából a londoni Victoria and Albert Museum koronázási szertartásokra vonatkozó könyvekből és metszetekből történeti kiállítást rendezett.

A tartalmi tárgykör szempontjából érdekes kiállítások voltak a követ-kezők:

New-York NyK: Királyok és királynők. Koronázási és ünnepi köny-vek a Spencer-gyűjteményből; — Angol színház 1660—1860; — A bécsi színpad 1749—1809; Viselettörténet 1400—1600; Anatol France és más mo-dern franciák; — Az Egyesült Államok alkotmánya; — A régi amerikai zene:

Firenze NK: Az olasz zene fejlődése (VIII—XVII. század);

Párizs AK: Turner akvarelljei és William Blake művei;

Amszterdam EK: Amszterdam város története;

Stockholm KK: A cseh és szlovák irodalom és kultúra fejlődése;

Berlin AK: Svédország és népe könyvben.

Jelentős bibliofil kiállítások voltak a következők:

Párizs AK: A legszebb francia kéziratok (a nemzetközi kiállítás alkal-mából); — Musée du Jeu de Paume: Száz ősnymtatvány E. de Rothschild gyűjteményéből (André Blum rendezésében).

München AK: A német könyvfestészet.

New-York P. Morgan: Olasz kódex, ősnymtatvány és kéziratgyűjte-mény; — NyK: Száz könyv és kézirat; — Száz év száz nyomtatványa; — Nyomtatvány a nyomtatványban; — Victoria-korabeli illusztrátorok. Az angol, francia és orosz könyvillusztráció.

20. A könyvtárak nevezetesebb gyarapodásai.

A British Museum Thomas James Wise ismert gyűjtő 500.000 fontra becsült kéziratokban és első kiadásokban gazdag könyvtárát, az úgynevezett „Ashley Library”-t örökölte.

A firenzei NK Prof. Guido Vitaletti örököseitől 1400 kötetből álló gyűjteményt kapott, amely értékes anyagát képviseli a portugál irodalomnak és történelemnek.

A párizsi NK egy árverésen megvette Madame de Staëlnek Fourcault de Payant párizsi ügyvédhez írott hatvanöt levelét.

A heidelbergi EK főnnállásának 550. évfordulóján értékes ajándékokkal gazdagodott. Többek között a Portheim Stiftungtól megkapta egyik leg-szebb kéziratukat, a braunschweigi herceg történetének kitűnő állapotban tar-tott példányát, amely Lohier költeményét is magában foglalja. Az eposzt Trierben, 1468-ban írta a Wormsból származó Johann fráter; a kézirat gazdag, művészi könyvdíszeket és illusztrációkat tartalmaz. A kézirat

azelőtt Ashburnham lord tulajdonában volt. — A. Leber professzor egy buginesiai (Holland-India) kéziratot ajándékozott, amely a buginesiaiak legősibb hőseposzát tartalmazza.

21. Érdekesebb hírek.

A legnagyobb angol magánkölcsönkönyvtár, az 1842-ben alapított Mudie's Library gazdasági nehézségek miatt megszűnt. A mintegy 750.000 kötetből álló könyvtár anyagának nagyrésztét a Harrod-cég bocsátotta árverésre.

A pozsonyi Comenius-Egyetem jogi fakultása új épületet kap, amelybe az Egyetemi könyvtárat is elhelyezik. Az Egyetemi könyvtár raktárhelyiségei egy 32 méteres toronyban lesznek.

1937. június 25-én volt az oxfordi Bodleiana új nagy épületének alapköltétele. A Broad-Street-en lesz az új raktárhelyiség és a főépülettel utca alatt vezető alagút köti majd össze. 1940-re tervezik a befejezést.

A lipcsei Deutsche Bücherei az 1923 óta lezárt térképgyűjteményét és térképpolvasótermet a nagyközönség részére újból megnyitotta.

A párizsi egyetemen sajtótudományi intézetet alapítottak.

ALBERT SCHRAMM, tübingai egyetemi tanár, ösnyomtatványkutató, a lipcsei Deutsche Buchmuseum volt igazgatója 58 éves korában meghalt. A 28 kötetre tervezett „Der Bilderschmuck der Frühdrucke“ című hatalmas kiadványnak volt a szervezője és szerkesztője. Közvetlenül a halála előtt készült el a sorozat 21. kötete.

22. Könyvtörténet, kódexismertetések.

CH. SAMARAN: Une Bibliographie de l'histoire de l'écriture. (BCh. 211. P. Sattler és G. v. Selle „Bibliographie zur Geschichte der Schrift bis in das Jahr 1930. Linz“ c. művét ismerteti.)

D. DIRINGER: La scrittura. (B. 169. Az írás kezdeteivel, fejlődésével, egyiptomi, proto-indián, krétai, hettita, kínai, pasquai, mayai, japán stb. írásokkal foglalkozik.)

B. BISCHOFF: Über Einritzungen in Handschriften des frühen Mittelalters. (ZBW. 173.)

P. LEHMANN: Auf der Suche nach alten Texten in nordischen Bibliotheken. (ZBW. 261.)

Magyarvonatközös F. WITGENS: Francesco da Castello c. tanulmánya (B. 273.), amelyben Kálmáncsehi Dömonkos székesfehérvári prépost egyik kódexének, az úgynevezett Lambachi Breviáriumnak miniatúráját és művészetét ismerteti. (A kódex a lambachi bencéskolostorból újabban Eisemann lipcsei antikvárius tulajdonába került. A kódex az elmúlt évben a milánói Ambrosiana-nában volt, valószínűleg megvételre ajánlották fel a milánói származású miniatör e művét.)

A. M. ALARI: Codici miniati inediti dei secoli XI XIIe della Biblioteca Laurenziana. (B. 99.)

P. CARPARONI: Intorno ad una copia delle scene raffiguranti l'estrazione della Mandragora, che ornavano il codice così detto: „Discordie di Juliana Anicia“ da lungo tempo scomparse. (B. 152.)

E. B. TOESCA: Un Erbolario del 300. (B. 341.)

O. TUBY: I codici musicali italo-greci di Messina. (ABI. 65.)

A. MONDOLFO: Mostra bibliografica di musica italiana. (ABI. 555. A firenzei NK. kiállításának zenei kéziratait ismerteti többek között.)

K. HOLTER: Die islamischen Miniaturhandschriften vor 1350. (ZBW. 1.)

G. BOFFITO: Gli Armeni a Firenze e un oscuro passo dell' „Acerba“ interpretato. (B. 282.)

A. BOINET: Le Livre et les arts graphiques à l'exposition internationale de Paris. (B. 404.)

Érdekes nyomdatörténeti adalékokat közöl a Philobiblon 1936. évi melléklete „Die Drucke des Klosters Monsterrat von ab 1499 bis 1500“ címmel. A montserrati kolostor nyomdája két év alatt 17 ösnyomatványt adott ki. Vezetője a német J. Luschnner, kit feleségével és fiával együtt a kolostorban szállásoltak el. Rajta kívül a személyzet 1 festékkeverőből, 2 szedőből, 2 nyomtatóból, 1 inasból és 1 betűöntőből, összesen tehát 8 személyből állt. Első, 392 lapos nyomtatványa (Hain 3556.) két hónappal a nyomda alapítása után jelent meg.

E. v. RATH: Buchdruck und Buchillustration des 15. und 16. Jahrhunderts in Köln. (ZBW. 421.)

K. SCHIFFMANN: Frühdrucke aus österreichischen und deutschen Klöstern in der Bibliothek des Priesterseminars in Linz. (ZBW. 378.)

A. SCHRAMM: Die Arche Noah in den Inkunabeldrucken. (MF. 1936. 38. A kölni biblia, Schedel-krónika és az 1489. velencei biblia Noé-bárkájának ábrázolásaival foglalkozik.)

A. KIBRE: Un esemplare sconosciuto del Defensorium inviolatae virginittatis Marie del 1471. (MF. 1937. II. 3. — Augsburg, Eysenhut. A vatikáni könyvtárban.)

M. SANDER: Un incunabulo illustrato di Aquila. (MF. 1937. 81. — La Storia di Sancto Grisedio Aquila, Eusanius de Stella, 1493.)

M. SANDER: Un incunabulo illustrato di Perugia. (MF. 1936. 93. Cornelius, Petrus Philippus: Lectura in Codicis. 1477. Gesamtkat. No. 7565.)

M. SANDER: Tre incunabuli illustrati sconosciuti. (MF. 1937. II. 5. — 1. Piramo e Tisbe [Roma, Joannes Besicken cca. 1498/1500]; 2. Il libro del Troiano Venezia. 1483—1528. Gesamtkat. no. 3748; 3. Lucano in volgare, Bologna [Bazalerius de Bazaleriis cca. 1493/95].)

I. SONNE: Un incunabulo ebraico spagnuolo del 1476 nella Biblioteca Capitolare di Verona. (B. 195.)

M. J. HUSUNG: Ein unbekanntes Signet: des Inkunabel-Druckers Michael Garaldus in Pavia. (MF. 1937. II. 89.)

G. ZEDLER: Mein Kampf um das Buch „Von Coster zu Gutenberg“. (ZBW. 223.)

Epistole: et evangelij volgari hystoriade. Venezia, Giugno 1512, Zuan Antonio e Fratelli Nicolini da Sabio per Nicolò e Domenico dal Jesu. (Essling, 195.) — (MF. 1936, 230.)

A. BRUCKNER: Verzeichnis der hinterlassenen Bücher Sebastian Francks. (ZBW. 286.)

I. DUHEM: La légende aéronautique dans les marques anciennes de librairies et des imprimeurs. (BB. 386.)

A. BLUM: La gravure sur métal dans l'Italie du Quattrocento. (MF. 1936, 9. — A párizsi Petit Palais olasz művészeti kiállításán bemutatott olasz metszeteken, Maso Finiguerra, A. Pollaiuolo, Fr. Francia, Leonardo da Vinci művein keresztül ismerteti a XV. századi olasz rézmetszetművészet kialakulását és fejlődését.)

L. DONATI: Iter Iconographicum. (MF. 1936, 15, 97, 161. — Az olasz könyvtárak, a perugiai és padovai Bibl. Civica, a ravennai Bibl. Classense, a firenzei Bibl. Riccardiana, a bolognai Bibl. Communale, a vatikáni könyvtár, továbbá a cesenai múzeum metszetanyagát tárgyalja az ikonográfiai ábrázolások ismertetése kapcsán.)

C. DODGSON: A pretended illustration of the Death of St. Thomas More. (MF. 1936, 44. — Ein glaubwürdige anzaygung des tods Herrn Thome Mori, 1536. címlapillusztrációjával foglalkozik.)

Z. AMEISENOWA: Ein unbekannter, früher Burgkmair-Holzschnitt in Krakau? (MF. 1936, 161.)

L. S. OLSCHKI: Livres inconnus des bibliographes. (B. 208, 294, 482.)

- E. BIER: Unbekannte Arbeiten des Domenico delle Greche. (MF. 1936, 207.)
- G. GEROLA: Un nuovo Calendario per analfabeti della Pusteria. (MF. 1936, 46.)
- R. FORRER: Un précurseur de la lithographie. Une eau-forte sur pierre de Kelheim de 1563. (MF. 1937, 94. lap.)
- G. FUMAGALLI: Paolo Fumagalli, calcografo, tipografo, editore a Firenze nell' Ottocento. (MF. 1937, II. 27.)
- G. FUMAGALLI: Incunabuli della litografia in Italia Milano o Roma? (MF. 1937, II. 99.)
- F. H. EMCKE: Die neue deutsche Buchillustration. (MF. 1936, 202. — I. Taschner, Th. Heine, O. Gulbranson, E. Preetorius, W. Schmidt, M. Sle-vogt, A. Kubin, K. Rössing, W. Harwerth stb. művészetét ismerteti.)
- E. BLUM: La xilografia moderna polacca. (MF. 1937, II. 57. — W. Skoczylas, St. Ostoja-Chrostowski, St. Mrozewski, T. Kulisiewicz, E. Bart-lomieczyk művészetét ismerteti.)
- R. W. P. DE VRES JR.: La xylographie hollandaise moderne. (MF. 1937, 129. — G. W. Dijsselhof, L. Cachet, G. Veldheer, W. O. Nieuwen-kamp, D. Nijland, J. Weiland, Ten Klooster, Van der Stok, Essers stb. művé-szetét ismerteti.)

23. Bibliográfia.

- Hermes éléments d'une bibliothèque de culture générale (AB. 1936, 291. — A „legjobb könyvek“ jegyzéke. Körülbelül 500 címet tartalmaz. Ezek sorában 12 magyar regény, 1 magyar dráma (Madách, Az ember tra-gédiája), továbbá Sauvageot: Découverte de la Hongrie című munkája szerepel.)
- W. B. GAMBLE: History of aeronautics. (BNY. 49, 137, 335, 427, 487, 571, 583, 635, 703. — A repülőgépek fejlődés-bibliográfiájának közlését már az előző évfolyamban elkezdte s folytatta 1937-ben majd minden számban. Részletes indexe a szeptemberi füzetben ért véget.)
- W. J. BURKE: The literature of slang. (BNY. 19, 113, 313, 785, 9337. — A tolvajnyelv irodalma bibliográfiájának első része már az előző év-folyamban megjelent, számos folytatásokban való közlése átnyúlik 1938. évre.)
- J. E. GOURLEY: An Annotated List of Bibliographies of Cookery Books. (BNY. 696.)
- G. F. BLACK: Witchcraft in Scotland. 1510—1727. (BNY. 811, 917.)
- A Check List of Mazarinades in the New-York Public Library. (BNY. 29.)
- The Koran in Slavonic. (BNY. 95.)
- M. MONACO: La fortuna della Mandragola. (B. 113, 261. — Macchia-velli komédiájának kiadásai s idegennyelvű fordításai.)
- R. RIDOLFI: Giunte alla biografia e alla bibliografia del Bargeo. (B. 381.)
- R. OEHME: Die Ausgaben der zwölf Landtafeln des Johannes Stumpf. (ZBW. 380.)

24. Könyvismertetések.

Könyvtártan, könyvtárpolitika.

- C. B. JOECKEL: The Government of the American Public Library. Chi-cago, 1936: ABM. 157. (FR. SCHAUWERS.)
- M. GODET: Bibliothèques Américaines. Impression et réflexion. Bern, 1935: B. 371. (V. CAMERANI.)
- K. LARSEN: Danks Biblioteks fører. Udg. af Faelles representationen for den danske Bibliotekarstand. København: Nyt. Nordisk Forl. 1936. (Statens Biblioteksstilsyns Publikationer. 13.) ZBW. 572. (H. BONDE.)

- R. MUNN—E. R. PITT: Australian Libraries Melbourne, 1935. ZBW. 148. (A. PREDEEK.)
 E. H. LEHMANN: Einführung in die Zeitschriftenkunde. Leipzig, 1936: ZBW. 55. (I. KIRCHNER.)

Könyvtártörténet.

- J. VORSTIUS: Grundzüge der Bibliotheksgeschichte. 2. Aufl. Leipzig, 1936: ZBW. 68.
 O. THYREGOD: Die Kulturfunktion der Bibliothek. Haag, 1936: ZBW. 388. (G. ABB.)
 P. KIBRE: The Library of Pico della Mirandola. New-York, 1936: BCh. 386. (É. A. VAN MOË.)
 E. LEROY: Guide pratique des Bibliothèques de Paris. 1937: BCh. 391. (P. LE GENTILHOMME.)

Bibliografia.

- G. SCHNEIDER: Einführung in die Bibliographie. Leipzig, 1936: ZBW. 290. (G. LEYH.)
 Library Literature 1933—1935. An author and subject index-digest to current books, pamphlets and periodical literature relating to the library profession. Ed. by M. SHAW. New-York, 1936: ZBW. 294. (J. VORSTIUS); LQu. 278. (L. CARNOVSKY.)
 C. BRUNEL: Bibliographie des manuscrits littéraires en ancien provençal. Paris, 1935: ZBW. 394. (K. CHR'ST.)
 P. CARON—M. JARYC: Répertoire des périodiques de langue française philosophiques, historiques, philologiques et juridiques. Paris, 1935: ZBW. 352. (J. VORSTIUS.) — Alfabetikus sorrendben 1500 folyóirat.
 Bibliografický katalog Československé Republiky. Literární tvorba z roku 1934. vyjma díla periodická. Praha, 1935: ZBW. 353. (U. JOHANNSEN.)
 Der Buchdruck des 15. Jahrhunderts. Eine bibliographische Übersicht hrsg. von der Wiegendruck-Gesellschaft. Berlin, 1929—36. XLIV.: ZBW. 70. (L. ZOEPPF.)

Könyvtári katalógusok.

- A. BERTHOLD: Union catalogues. A selective bibliography with an introduction by E. C. RICHARDSON. Philadelphia, 1936: ZBW. 624. (R. MUMMENDEY.)
 Die Kataloge der grösseren Bibliotheken des deutschen Sprachgebiete. LQu. 291. (J. C. M. HANSON.)
 A. JÖRGENSEN: Calonius-Naumanska Samlingen i Helsingfors Universitetsbibliotek. Helsingfors, 1936: ZBW. 631. (A. JÜRGENS.)
 M. KUHLMANN: Bibliothèque Nationale et Universitaire de Strasbourg. Inventaire des Périodiques des Bibliothèques de Strasbourg. Strasbourg, 1937: ZBW. 571. (L. KLAIBER.)

Kézirat-katalógusok, kézirat-tan.

- I. DESTREZ: La pecia dans les manuscrits universitaires du XIIIe et du XIVe siècle. Paris, 1935: B. 210. (S. KUTTNER.)
 L. THORNDIKE—P. KIBRE: A Catalogue of Incipits of Mediaeval Scientific Writings in Latin. Cambridge (Mass.) 1937: BCh. 388. (É. A. VAN MOË.)
 J. MARTINI: A Catalogue of Manuscripts, early printed and other rare books. Lugano, 1937: B. 88. (i.—)
 D. K. COVENEY: A Descriptive Catalogue of Manuscripts in the Library of University College, London, 1935: ZBW. 355. (G. A. GERHARD.)

S. DE RICCI—W. J. WILSON: *Census of Medieval and Renaissance Manuscripts in the United States and Canada. 1. Alabama to Massachusetts.* New York 1935: ZBW. 633. (H. GERSTINGER.)

C. A. DE LABORDE: *Les principaux manuscrits à peintures conservés dans l'ancienne Bibliothèque impériale publique de Saint-Pétersbourg.* B. 331. (A. BOINET.) A szerző még a világháború előtt tanulmányozta az anyagot, amelynek nagyrésze 1933-ban Luzernben Gilhofer et Ranschburghoz jutott eladásra.

Katalog der Handschriften der UB. zu Leipzig. IV. Die lateinischen und deutschen Handschriften. 1. Bd. R. HELSSIG: *Die theologischen Handschriften.* ZWB. 154. (J. KIRCHNER.)

Katalog der Handschriften der Universitätsbibliothek Erlangen. Neubearbeitung. Bd. 6. Erlangen 1936. 1. E. LUTZE: *Die Bilderhandschriften.* ZBW. 151. (A. BOECKLER), 2. É. KYRISS: *Die Einbände der Handschriften.* ZBW. 153. (H. SCHREIBER.)

Nyomdászattörténet, ősnymtatványkatalógus.

A. NICOLAI: *Histoire des moulins à papier du Sud-Ouest de la France. 1300—1800.* Bordeaux, 1935: B. 80. (A. BOINET); BCh. 168. (E. STEIN.)

H. LEHMANN—HAUPT: *Das amerikanische Buchwesen.* Leipzig, Hiersemann, 1937. ZBW. 636. (A. PREDEEK.)

M. AUDIN: *Les Livrets typographiques des fonderies françaises créées avant 1800.* B. 83. (A. BOINET.)

D. FAVA: *I libri italiani a stampa del secolo XV.* figure della Biblioteca Nazionale-Centrale di Firenze. Milano, 1936: MF. 1936. 260. (LAMBERTO DONATI.)

M. SANDER: *Copertine italiane illustrate del Rinascimento.* Milano, 1936: MF. 1937. II. 77. (LAMBERTO DONATI.)

Der Buchdruck des 15. Jahrhunderts. Berlin 1929—1936: ZBW. 70. (L. ZOEPPF.)

J. BENZING: *Der Buchdruck des 16. Jahrhunderts im deutschen Sprachgebiet.* Leipzig. 1936: ZBW. 71. (W. PORT.)

R. HÁLA: *Christoph Plantin. Aus der Blütezeit des Buchdrucks in Antwerpen.* Wien. 1936: ZBW. 249. (W. MENN.)

Lexikonok.

The Catholic Encyclopedia. (Edited by E. A. PACE.) New York 1936: LQu. 283. (C. U. FAYE.)

W. STAMMLER: *Die deutsche Literatur des Mittelalters. Verfasserlexicon.* Bd. 1. 2. Berlin, Leipzig 1933—1936: ZBW. 566. (W. NICKEL.)

Könyvtárosképzés.

E. J. REECE: *The Curriculum in Library Schools.* New York 1936: LQu. 265. (E. M. FAIR.) B. I.